

యజురణ్యకే - శ్మగు వల్ల (వరుణదేవతా ఉపనిషద్)

తైత్తిరీయోపనిషది

తృతీయః ప్రశ్నః.

(భృగువల్లి - బ్రహ్మజ్ఞానసాధనాని.)

కాండర్పిః = వారుణీదేవతా ఉపనిషత్

☀ అనువాకాః ౧౦.

శాంతిపాఠః.

హరిః ఓమ్! సహ నా వవతు | సహ నా భువక్తు | సహ వీర్యం
కరవావహై | తేజస్వీనా వధీత మస్తు మావిద్విషావహా | ఓం శాన్తి
శాన్తి శాన్తిః |

ప్రథమోఽనువాకః.

☀ బ్రహ్మజ్ఞానోపాఖ్యానమ్. ☀

హరిః ఓమ్! భృగు రైవ వాసునిః | వరుణం పితర ముపససారి |
అధీహి భగవో బ్రహ్మాతి | తస్మాత్త త్ప్రేవాచ | అన్నం ప్రాణం
చక్షు శ్చోత్త్రం మనో వాచ మిత | తగంహో వాచ | యతో వా
ఇమాని భూతాని జాయంతే | యేన జాతాని జీవన్తి | యత్ప్రయన్త్యభి-
సంవిశన్తి | త ద్విజ్ఞానస్య | త ద్ప్రేవాతి | స తపోఽతవ్యత | సతప
స్తప్తాః | ౧ |

ద్వితీయోఽనువాకః.

☀ అన్నం బ్రహ్మాతివఃఖ్యానమ్. ☀

అన్నం బ్రహ్మాతి స్యజానాత్ | అన్నాద్ధేయ భర్త్విమాని భూ-
ని జాయంతే | అన్నేన జాతాని జీవన్తి | అన్నం ప్రయన్త్యభిసం-

* భృగుకాండమునకు అయం ప్రశ్నః అట్టివ ప్రశ్నస్య తృతీయానువాకధర్మశ్చయమ్.

విశన్తి | ²తద్విజ్ఞాయ | పున రేవ వరుణం పితర ముపససార | అధీహీ భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ | తవసా బ్రహ్మ విజ్ఞానస్య | తపో బ్రహ్మేతి | స తపోఽతవ్యత | స తప స్తప్తావ్ | ౧ |

శ్రుతియోఽనువాకః.

* ప్రాణో బ్రహ్మేతిపరిజ్ఞానమ్. *

౧ ¹ప్రాణో బ్రహ్మేతి న్యజానాత్ | ప్రాణా ధ్యేవ ఖల్విమాని భూ-
తాని జాయంతే | ప్రాణేన జాతాని జీవంతి | ప్రాణం ప్రయన్త్యభినంవిశన్తి | ²తద్విజ్ఞాయ | పున రేవ వరుణం పితర ముపససార | అధీహీ భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ | తవసా బ్రహ్మ విజ్ఞానస్య | తపో బ్రహ్మేతి | ³స తపోఽతవ్యత | స తప స్తప్తావ్ | 3 |

చతుర్థోఽనువాకః.

* మనో బ్రహ్మేతిపరిజ్ఞానమ్. *

౧ ¹మనో బ్రహ్మేతి న్యజానాత్ | మనసో హ్యేవ ఖల్విమాని భూ-
తాని జాయంతే | మనసా జాతాని జీవంతి | మనః ప్రయన్త్యభినంవిశన్తి | ²తద్విజ్ఞాయ | పున రేవ వరుణం పితర ముపససార | అధీహీ భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ | తవసా బ్రహ్మ విజ్ఞానస్య | తపో బ్రహ్మేతి | ³స తపోఽతవ్యత | స తప స్తప్తావ్ | ౪ |

పశ్చిమోఽనువాకః.

✱ విజ్ఞానం బ్రహ్మాతిపరిజ్ఞానమ్ ✱

○ ¹విజ్ఞానం బ్రహ్మాతి ప్యజానాత్ | విజ్ఞానా ధ్యేవ ఖల్విమాని
 భూతాని జాయతే | విజ్ఞానేన జాతాని జీవన్తి | విజ్ఞానం ప్రయ-
 స్త్యభినవిశన్తి | ²తద్విజ్ఞాయ | పున రేవ పరుణం పితర ముపససార |
 అధీహి భగవో బ్రహ్మాతి | తగ్ం హోవాచ | తపసా బ్రహ్మ విజ్ఞా-
 నస్య | తపో బ్రహ్మాతి | ³స తపోఽతవ్యత | స తప స్త్వాన్తి | ౫ |

మఘోఽనువాకః.

✱ అనందో బ్రహ్మాతిపరిజ్ఞానమ్ ✱

○ ¹అప్రయో బ్రహ్మాతి ప్యజానాత్ | అప్రయా ధ్యేవ ఖల్విమాని
 భూతాని జాయతే | అప్రయేన జాతాని జీవన్తి | అప్రయం ప్రయస్త్య-
 భినవిశన్తి | సైవా భార్గవీ వారుణీ విద్యా | ప్రరమే వ్యోమస్య స్ప-
 తిష్ఠతా | ²య ఏవం వేన ప్రతితిష్ఠతి | అన్నవా నన్నాదో భవతి |
 మహా సృవతి ప్రజయా ప్రశుభి ర్భ్రహ్మవర్చసేన | మహా స్కీర్త్యా | ౬ |

సప్తమోఽనువాకః.

✱ అన్నబ్రహ్మోవాసః ప్రతమ్ ✱

○ ¹అన్నం స నిన్ద్యాత్ | త ద్వ్యోతమ్ | ప్రాణో వా అన్నమ్ | శరీర
 మన్నాదమ్ | ప్రాణే శరీరం ప్రతిష్ఠితమ్ | శరీరే ప్రాణః ప్రతిష్ఠితః |
 తనేత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ | ²స య ఏత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితం
 వేన ప్రతితిష్ఠతి | అన్నవా నన్నాదో భవతి | మహా సృవతి ప్రజయా
 ప్రశుభి ర్భ్రహ్మవర్చసేన | మహా స్కీర్త్యా | ౭ |

* "స య ఏవం" ఇతిభాష్యసమ్మతిఃపాఠః.

అష్టమోఽనువాకః.

—> అన్న బ్రహ్మో హసక ప్రశ్నమ్. <—

○ ¹ అన్నం స పరిచక్షీత | త ద్వ్యోతమ్ | ² ఆహో వా అన్నమ్ | జ్యోతి రన్నాదమ్ | అప్పు జ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్ | జ్యోతిఃవ్యాధః ప్రతిష్ఠితాః | త దేత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ | ³ స య ఏత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతిష్ఠితమ్ | అన్నవా నన్నాదో భవతి | మహా స్ఫువతి ప్రజయా ప్రశుభి ర్భిష్టావర్తసేన | మహా స్కీర్త్యా || ౮ ||

నవమోఽనువాకః.

—> అన్న బ్రహ్మో హసక ప్రశ్నమ్. <—

○ ¹ అన్నం బహుకుర్వీత | త ద్వ్యోతమ్ | ² పృథివీ వా అన్నమ్ | ఆకాశో ఽన్నాదః | పృథివ్యా మాకాశః ప్రతిష్ఠితః | ఆకాశే పృథివీ ప్రతిష్ఠితా | త దేత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ | ³ స య ఏత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతిష్ఠితమ్ | అన్నవా నన్నాదో భవతి | మహా స్ఫువతి ప్రజయా ప్రశుభి ర్భిష్టావర్తసేన | మహా స్కీర్త్యా || ౯ ||

దశమోఽనువాకః.

—> సదాచార ప్ర దర్శనాదిమ్. <—

○ ¹ స కందవ ససతో ప్రత్యాచక్షీత | త ద్వ్యోతమ్ | ² తన్నా ద్యయా కయాచ విధయా బహున్నం ప్రాప్నుయాత్ | ³ అరాధ్యస్తా అన్నమిత్యాచక్షతే | ⁴ ఏత దైవ ముఖతో ఽన్నగ్ం రాధమ్ | ముఖతో ఽస్తా అన్నగ్ం రాధ్యతే | ఏత దైవ మధ్యతో ఽన్నగ్ం రాధమ్ | మధ్యతో ఽస్తా అన్నగ్ం రాధ్యతే | ఏత ద్వా అన్తతో ఽన్నగ్ం రాధమ్ | అన్తతో ఽ

స్త్రాఅన్నగ్ం రాధ్యతే య ఏవం వేదా⁵ క్షేమ ఇతి వాచి యోగక్షేమ
 ఇతి ప్రాణాపానయోః | కర్మేతి హస్తయోః | గతి రితి ప్రాదయోః | వి-
 ముక్తి రితి ప్రాయా | ఇతి మానుషీ సుమాజ్ఞాః |⁶ అథ దైవీః | తృప్తి
 రితి తృప్తే | బు మితి విద్యుతి | యశ ఇతి ప్రశుషు | జ్యోతి రితి సక్ష
 త్రేషు | ప్రజాతి రమృత మానస్త ఇత్యుప్తస్తే | సర్వ మిత్యాకాశే |
⁷ తత్ప్రతిష్ఠేత్యుపాసీత | ప్రతిపావా పృవతి | త స్సవా ఇత్యుపాసీత |
 మహా పృవతి | త స్సన ఇత్యుపాసీత | మానవా పృవతి | త స్సమ ఇ-
 త్యుపాసీత | సమ్యస్తే⁸ క్రామాః | త ద్భ్రష్టేత్యుపాసీత | బ్రహ్మ
 వా పృవతి | తద్భ్రష్టాణః పరిమర ఇత్యుపాసీత | పర్యేణం మ్రియస్తే
 ద్విషస్త సుప్రత్నాః | పరియే⁹ప్రియా భ్రాత్తృవ్యాః |¹⁰ స య శ్చాయం
 వుసుషే | య శ్చాసా వాదిత్యే | స ఏకః | స య ఏవంవిత్ | అస్మా-
 ళ్లోకా త్రేత్య | ఏత మన్నమయ మాత్మాన ముపసంక్రమ్య | ఏతం
 ప్రాణమయ మాత్మాన ముపసంక్రమ్య | ఏతం మనోమయ మాత్మాన
 ముపసంక్రమ్య | ఏతం విజ్ఞానమయ మాత్మాన ముపసంక్రమ్య | ఏత
 మానస్తమయ మాత్మాన ముపసంక్రమ్య | ఇమా స్లోకా న్కామాన్నీ
 కామరూప్యసుప్తంచరణా¹¹ ఏత థాను గాయ న్నాస్తే |¹² హః 3 వ్రహః 3
 వ్రహః3 వ్రాఅహమన్న మహమన్న మహమన్నమ్ | అహమన్నాదో¹³ ౨ ౨
 హ మన్నాదో¹⁴ ౨ ౨ హమన్నాదః | అహగ్ం శ్లోకకృ ద్రహగ్ం శ్లోక-
 కృద్రహగ్ం శ్లోకకృత్ | అహ మస్మి స్రథమజా ఋతా¹⁵ 3 స్ర్యపూర్వం దేవే-
 భ్యో అమృతస్యనా 3 భాయియో మా దదాతి స ఇ దేవమా 3 వ్రాః |
 అహ మన్నమన్న మద స్తమా 3 ద్మి | అహం విశ్వం భువన మభ్యభ-
 వామ్ | సుసర్వజ్యోతిః |¹⁶ య ఏవం వేద |¹⁷ ఇత్యుప్తనిషత్ | ౧౦ |

ఉత్తరశాంతిపాఠః.

☀ ప్రహ నా వవతు | ప్రహనాభునక్తు | ప్రహవీర్యం కరణావహై |
తేజస్వి నాపథిత మస్తు మావిద్విషావహే | ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః |

¹భృగు స్త్రయోదశా, ²న్నం, ³హ్రీణో, ⁴మనో, ⁵విజ్ఞానంద్యా
దశ ద్యాదశా, ⁶స్త్రో దశా, ⁷ప్రసం న నిన్ద్యా, ⁸దత్తం న పరిచక్షీతా,
⁹న్నం బ్రహుకుర్వీత పృథివ్యాకాశ ఏకాదశై శాదశ, ¹⁰నకంచనైక వష్టి
ర్షక || ౧౦ ||

హరిః ఓమ్ |

తైత్తిరీయోపనిషది తృతీయగప్రశ్నస్సుమాప్తః.

* సహనావిత్యేతన్నాత్త ద్రావిడాగపతవి | భృగుస్త్రయోదశకేత్యారభ్యన కంచ
నైకబష్టిరిత్యప్రతు పాతన్వయే ౭పి సహనమ్ | తతిః "శంసఖీత్సాన్ సహనాయశ్చష్టసాం
భూస్వయతి పృథివీమిత్సైతంనాహం నేదవనూచ్య కంసస్సుహవావతు బ్రహ్మ
విష్ణుశుకవచ్చుచక. ౧౦౫. శంసో బహ ఇత్యాదిత్యోసో ఇతిరాగ్యసన్నే వాన్నంవ
స్త్వయ్యచ్చతుశ్చత్వారిగ్ంశతో || ౧౪ || ఇతి ద్రావిదానాంపాఠః ||